

Anotimpul culesului

Cu, sau fără vrerea noastră, bruma vine în fiecare an, în fiecare toamnă. Și dacă nu mai înspăimintă pe nimeni, ea pune totuși oamenilor multe și felurite întrebări. Spun totuși — și se pare că la temelia vorbelor rostite se află ceva din înțelepciunea poporului — că de n-ar mai cădea bruma ar trebui negreșit să se nască ceva, ca să atragă luarea aminte asupra celor ce vor urma, asupra asprimilor iernii. E adevărat că omul zilelor noastre nu se mai călăuzește doar după semnele vremii, deși, bineînțeles nu le neglijează întru totul. Între el și natură s-au statornicit alte raporturi, determinate de realitățile noi, de nivelul de cultură și de cunoaștere, de o nouă mentalitate, ca să nu mai vorbim de sfaturile ce se dau cu nemiluita asupra a ceea ce trebuie, când și cum trebuie făcut un lucru. În agricultură, bunăoară, cel mai proaspăt exemplu despre rezultatele bune obținute îl avem în recoltele bogate obținute în condițiile acestui an cu secetă prelungită. Dar să trecem peste acestea, fiind în deajuns de cunoscute, să vedem ce avem de făcut în aceste zile și următoarele, care preced sezonul rece, cum se obișnuiește să i se spună.

Când ziceam că bruma nu mai înspăimintă, aveam în vedere o anumită categorie de gospodari care ascultând indicațiile date de specialiști își orânduiesc în așa fel treburile încât, la sosirea iernii, nu le mai rămâne aproape nimic de făcut. Dimpotrivă, cei care amână lucrurile de pe o zi pe alta, invocând binecunoscutele cuvinte după care „încă n-au intrat zilele în sac”, au toate șansele să se îngrijoreze de căderea brumei.

După cum știe, timpul este destul de îndrăgănit, iar lucrările de sezon și felurite și felurite, cu cât, în ele sînt angrenate toate sectoarele de activitate. În timp ce cere urgentarea strîngerii recoltelor și depozitării lor în condițiile cele mai bune. Se impune grăbirea recoltării legumelor, strugurilor și fructelor care, din pricina ploilor reci, ar putea să se deprecieze. Dar cel mai mult de suferit, în cazul că nu se iau măsuri pentru asigurarea furajelor necesare sau în cazul neterminării construcțiilor planuite, vor avea animalele, fondul cel mai de preț al zărilor agricole.

Așadar cum stăm cu furajele și cu adăposturile pentru o bună iernare a animalelor? Aflăm că la Deuș — Cluj, cu furajele obținute pînă în prezent și cu ceea ce se va mai aduna, necesarul va fi asigurat pentru întreg sectorul zootehnic. Firește, nu este un caz izolat. Dar îi dăm exemplu pe cei de la Deuș, fiindcă lor, problema furajelor le-a stat mereu în atenție, iar măsurile luate au fost rînd gîndirii colective, acțiunii tuturor din clipa cînd s-a luat hotărîrea.

Seceta din acest an a determinat pe mulți să recurgă și la alte soluții a lădată neabăgată în seamă. În aproape 90 la sută din cooperativile agricole din județul Argeș s-au adunat și s-au pus la păstrare altele de tei, de arțar, precum și de alte plante ce pot fi mîncate de animale. Cooperativile agricole din Izvoru, Humele, Recea și Noaptea au depozitat însemnate cantități de frunze. Aviz celor ce nu s-au gîndit la așa ceva și care nu prea stau bine cu asigurarea hranei pentru animale. În alte părți se însilozează cu succes resturi de la plantele existente în grădinițe de legume în amestec cu coceni de porumb, paie sau pleavă. Oamenii nu stau cu mîinile încrucișate aruncînd vina pe căldurile din primăvară și vară. Și în privința construcțiilor sînt destule exemple demne de luat în seamă. La Strunga, Heleșteni și Moșca — Iași, noile construcții sînt gata. Lista ar fi destul de lungă pentru a demonstra că chiar și în condiții deosebite, cînd e ceva mai greu ca-n alți ani, se pot rezolva principalele probleme de ordin gospodăresc, cu condiția respectării priorităților și ceea ce este tot atît de important, cu participarea tuturor la muncă. Altminteri se va ajunge la stări de lucruri asemănătoare celei din cooperativa agricolă Boș — Hunedoara, unde un adăpost pentru animale început de cîțiva ani se află și acum la fundă. La Gepiu — Bihor, cîteva construcții trebuiau date în folosință încă la începutul acestei toamne. În ce stadiu se găsesc, e lesne de înțeles de vreme ce nu s-au asigurat nici instrumente, nici cărămida și nici lemnăria necesară. Un caz care ogîndește modul în care lucrează consiliul de conducere, este cel din satul Berindu, comuna Mihăilești — Cluj. La ocază dată, potrivit prevederilor — Cluj. Un grajduri trebuia să fie terminată. Ei bine, abia acum s-au luat măsuri pentru arderea cărămizii. Judece oricine ce se va mai putea face.

Ca și în alți ani, în vederea unei desfășurări a lucrărilor agricole de sezon, s-au dat numeroase și cuprinzătoare indicații. Să le îndeplinim cum se cuvine. E lucrul cel mai mai bun cu care ne vom prezenta în fața primei ninsori.

CL. MUNTEANU

O SINGURĂ FAMILIE UNITĂ ȘI PUTERNICĂ

„Tot ceea ce facem astăzi, tot ceea ce vom face în viitor este închinat fericii și bunăstării omului, întregului popor; nu vom precupeți nimic pentru a asigura îmbunătățirea continuă a vieții materiale și spirituale a tuturor cetățenilor patriei noastre socialiste”.

(Din cuvîntarea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, rostită la mîntingul de la Arad).

În săptămîna care a trecut, oamenii muncii din județele Caraș-Severin, Timiș și Arad au avut în mijlocul lor oaspeți dragi: conducători de partid și de stat în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu. Ca și cu prilejul anterioarelor vizite de lucru făcute în unele orașe ale țării, conducătorii de partid și de stat s-au sfătuit, s-au consultat cu cetățenii de pe aceste meleaguri despre problemele actuale ale activității economice, sociale, culturale, despre modul cum se traduc în viață mărețele obiective trasate de Congresul al IX-lea al partidului și de Conferința Națională a P.C.R., despre îndeplinirea sarcinilor ce decurg din ultimele hotărîri ale partidului și guvernului. Așa cum a arătat to-

varășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la mîntingul de la Arad, conducerea partidului și statului consideră ca una din obligațiile sale permanente ca, atunci cînd sînt probleme deosebite, cînd trebuie stabilit modul de a acționa, atît în ceea ce privește dezvoltarea patriei noastre socialiste cît și activitatea internațională, să se consulte cu poporul și împreună să stabilească drumul României pe calea socialismului, contribuția țării noastre la cauza colaburării popoarelor, la cauza socialismului și a păcii în lume. Aceasta constituie o dovadă de necontestat că în-

OVIDIU MARALOIU

(Continuare în pag. a 2-a)

Ovații nesfîrșite pentru conducătorii de partid și de stat

Cîntec simplu

Cine-mi cîntă și de dor
îi dau vinul din ulcior
și cu stele și cu rouă
și cu sînge pe din două —
cine-mi cîntă și de dor...

Cine-mi cîntă de alean
îi dau pîine din ăș'an
și-un ciorchine razachie
răsturnat în pălărie —
cine-mi cîntă de alean...

Cine-mi cîntă și de țară
îmi scot inima afară
să și-o puie lingă-a lui,
să nu spuie nimănu —
cine-mi cîntă și de țară...

EUGEN FRUNZĂ

O singură familie unită și puternică

(Urmare din pag. 1)

treaga activitate a partidului și statului nostru este opera trainică a poporului, că poporul însuși hotărăște asupra destinului său și ale patriei noastre socialiste.

Pretutindeni pe unde au trecut înălții oaspeți, oamenii muncii români, maghiari, germani și de alte naționalități și-au manifestat cu căldura inimilor sentimentele profunde de dragoste și atașament față de conducerea înțeleaptă a partidului și statului, față de Comitetul Central al Partidului Comunist Român, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu. Într-un impresionant entuziasm popular, toate generațiile, toate naționalitățile care locuiesc pe teritoriul României și-au exprimat, la un înalt nivel de conștiință politică, unanimitate lor adevărate la programul de desăvârșire a construcției socialiste a țării, la principiile politicii interne și externe a statului nostru. Gheorghe Goina, Erou al Muncii Socialiste, președintele cooperativei agricole „Viața nouă” din comuna Sintana, județul Arad, după ce și-a mărturisit marea bucurie și satisfacție ce i-a cuprins întreaga-i ființă a spus: „Concetățenii mei sînt români, germani, maghiari și eu toții m-am însărcinat să vă transmit, iar eu o fac cu deosebită plăcere, adeviziunea lor totală față de înțeleapta politică a partidului și statului nostru. Totodată, ei m-au rugat să vă spun că în inimile și gândurile lor poartă cu toții o profundă stimă și recunoștință față de conducerea partidului și statului, în fruntea căruia dumneavoastră, iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu, desăvârșiți o neobosită și rodnică activitate închinată împlinirii celor mai nobile idealuri ale poporului român, ale națiunii noastre socialiste”.

Sînt gânduri, simțăminte profunde și trainice, dragoste și atașament față de partid și guvern, exprimate de oameni de toate vîrstele, izvorîte dintr-o singură inimă, din inima întregului popor. Vorbind la marea miting al populației din orașul Arad, municipioarea Barna Ilona de la Uzinele textile „30 Decembrie” și-a exprimat asemenea simțăminte în cuvinte pe care ținem să le reproducem și noi aici: „În fabricile orașului Arad, pe șantiere, în școli, alături de români, muncesc și învață oameni de naționalitate maghiară, germană sau de alte naționalități, dar inima noastră este una, și laolaltă cu întregul popor român, toți la un loc formăm o singură familie unită și puternică.”

Spun limpede acest adevăr, că om al muncii de naționalitate maghiară care mă bucur, alături de frații mei români, de deplină libertate și egalitate în drepturi, într-o țară independentă și suverană, România socialistă.

Ca cetățeană a Republicii Socialiste România, de care sînt legată prin întreaga mea ființă, aprob din toată inima politică

justă, marxist-leninistă, a partidului nostru, îndreptată în mod consecvent spre adîncirea prieteniei și colaborării cu toate țările socialiste, spre întărirea unității lor”.

Impresionanta revărsare de entuziasm popular, uralele puternice, unduirile miilor de stegulețe tricolore și purpurii, strîngerile de mîini, florile oferite din inimă, conducătorilor de partid și de stat, s-au îngemînat cu rodul hărniciei oamenilor și înțeleptei politici a partidului nostru, redînd imaginea succeselor obținute de poporul român pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste. Socialismul a schimbat fața țării noastre, a deschis căi nebănuite progresului în toate domeniile de muncă și de viață. Putem apela la sumedenie de fapte și cifre care sînt mărturie ale ritmului intens de industrializare socialistă a țării, de modernizare a agriculturii, ale adîncilor transformări petrecute în structura societății noastre. Vom aminti doar o singură cifră: producem în 27 de zile cît în întreg anul 1938. Aplicarea în viață a mărețului program trasat de cel de-al IX-lea Congres al partidului ne va da putință să îmbogățim imaginea României socialiste de astăzi, să asigurăm continua înflorire a țării noastre. Și prin aceste succese pe care le-au dobîndit pînă în prezent, oamenii muncii români, maghiari, germani și de alte naționalități își exprimă unitatea lor nezdruccinată, adeviziunea lor deplină la principiile politicii interne și externe a partidului și statului nostru, dragostea și atașamentul profund față de Partidul Comunist Român a cărui politică este consacrată celui mai de preț ideal: fericirea întregului popor.

HORA ȘI ȘEZĂTOAREA

Două cuvinte cu adînci rezonanțe în sufletul poporului nostru. Născute de veacuri din năzuința sătenilor spre frumos și armonie, hora și șezătoarea au constituit din totdeauna mijloace prețioase de păstrare și stimulare a folclorului nostru. Poeții au cîntat, pictorii au surprins în neîntrecute tablouri, aceste manifestări atât de legate de sufletul poporului, de spiritualitatea lui.

Din cele mai vechi timpuri, hora a constituit una din cele mai importante petreceri din sat, iar în seriile lungi de iarnă, o dată cu torsul sau desfăcutul porumbului, la șezătoare, reinviau doinele și cîntecul popular, se spuneau basme și snoave și se întreceau oamenii să răspundă la ghicitori. Șezătoarea prilejuia o manifestare populară spontană, atrăgătoare și plină de farmec. Ea a oferit de-a lungul vremurilor cadrul în care se manifestau creatorii populari, artiștii satelor. La hora și șezătoare se întâlneau tinerii și petreceau frumos și plăcut conform tradițiilor și obiceiurilor locale.

Din păcate, în destule localități, hora și șezătoarea nu mai ocupă locul cuvenit în viața satului. De aceea trebuie salutăată și sprijinită orice inițiativă, măsură sau acțiune care urmăresc reactualizarea acestor două manifestări vechi și tradiționale mult apreciate și dorite cu ardoare și azi de săteni.

Casa de cultură din Huedin a curcit merite în activitatea sa pentru popularizarea și reîntegrarea horei și șezătoarei în viața cultural-artistice a satului. Timp de aproape doi ani, casa de cultură a cîntărit zeci de sate cu spectacolul La șezătoare care aduce pe scenă într-o prezentare autentică hora și șezătoarea de pe acele meleaguri. Ansamblul folcloric a făcut să reinvie frumusețile și valorile acestor două manifestări în satele de pe Valea Drăganului la Poeni și Negreni. Apoi, răspîndindu-se vestea spectacolului, artiștii casei de cultură au fost invitați și în comunele Belis și Mănăstireni, Călata, Dumbrava,

Zimbor și altele. Ba, mai mult, programul La șezătoare a trecut granițele județului. A fost prezentat și la Bucium în județul Sălaj și în comuna Bulz din Bihor. Peste tot unde formația casei de cultură a urcat scena, ea a fost sărbătorită de săteni și la sfîrșitul spectacolelor s-au încins adevărate hore ale satului. Și ceea ce este mai important în multe din localitățile vizitate, intelectualii din sat, activiștii culturali au început să se preocupe de organizarea și reactualizarea șezătorii și a horei în satul lor. Azi, în multe localități de pe plaiurile huedinene, cele două manifestări sînt pe cale de a redobîndi locul pe care, pe drept, îl merită în ansamblul vieții cultural-artistice a satului. Cît de larg este ecoul stîrnit de această manifestare, ne-o arată și faptul că nu de mult Casa de cultură din Huedin a primit o notă telefonică tocmai din Remeți, așezare din județul Bihor, cuprinzînd cererea sătenilor din această localitate ca ansamblul să vină și la ei cu acest spectacol.

Am văzut ansamblul folcloric din Huedin evoluînd pe scena de la Cluj la ultimul concurs. Era într-adevăr un spectacol reușit și frumos. Dar priza așa de mare pe care o are la săteni se datorește nu numai felului cum este prezentat ci și faptului că aduce pe scenă hora și șezătoarea, manifestări atât de îndrăgite, atât de adînc împărțite în sufletul oamenilor.

În destule așezăminte culturale de la sate mai au loc acțiuni cenșii, neinteresante. În multe locuri, tineretului îi sînt consacrate prea puține manifestări și care au, în genere, un conținut sărac și monoton. Cît de utile și atractive ar fi pentru tineri organizarea horelor și a șezătorilor conform tradițiilor locale din fiecare sat!

Reactualizarea horei și a șezătorii în viața satului este un act cultural de mare importanță. Ea ocupă un loc însemnat în activitatea depusă pentru păstrarea și valorificarea folclorului nostru.

I. RADU

Spectacolul „La șezătoare” prezentat de ansamblul folcloric din Huedin în comuna Bulz județul Bihor.

V. EM. GALAN: A TREIA ROMĂ

EDITURA PENTRU LITERATURĂ

A treia Romă este, dacă ne e îngăduit să ne exprimăm astfel, un pseudo-roman istoric.

Acțiunea se petrece într-un timp incert, într-un București incert și el. Evenimentele sînt narate de fiecare dată dintr-o altă perspectivă și în alt stil; o dată în stilul cronicilor apologetice, redactate sub atenta supraveghere și directă îndrumare a domnitorului însuși, de către un scrib fidel; a doua oară, în stilul unei vagi ipocrite spovedanii de umil monarh care nu cută să aște sensul înțelegerilor, ci, certare pentru păcatele săvîrșite într-o demult îndepărtată și agitată tinerețe. Personajele implicate în evenimente sînt apreciate și ele de fiecare dată din alt unghi, așa încît unul și același erou ne apare cînd ca un despot luminat năzuind să transforme capitala Valahiei într-o „a treia Romă”, cînd ca un aventurier vanitos și dornic de ar-

gîni, crud și lipsit de scrupule, însoțind demagogia cu teroare și acționînd sub imperiul unor idei fixe. Eroul e, rînd pe rînd, mitizat și demitizat, fiecare act al său ne apare sublim și josnic, expresie a unei înalte conștiințe sau, dimpotrivă, o manifestare de nebulie.

Acestor două planuri li se adaugă un al treilea, evocînd Bucureștiul de la sfîrșitul veacului trecut și începutul acestuia prin introducerea unui personaj pitoresc, paranoic, hilar, care visează și acționează, în limitele ce-i sînt impuse de condițiile obiective,

pentru realizarea celei de a „treia Romă”. Personajul respectiv sfîrșește, bineînțeles, lamentabil, de toți trădat, abandonat de însăși odrasla căreia îi era menită înalta misiune a reînălțării imperiului și care preferă tronului onorabila profesie de bărbier.

Planurile schimbîndu-se mereu, cititorul e, la început, oarecum derutat. Dar deruta aceasta e treptat înlăturată, fiindcă între aceste planuri autorul stabilește o legătură printr-un monolog rostit pe nerăsuflate, sub imperiul unei terori mărturisind ea însăși o de-reglare psihică. Monologul e savant

întrerupt pentru a da citire unor fragmente din cele două versiuni ale hrisovului, evocînd presupusa existență a celei de a treia Romă sau a vorbi despre zelul bătrînei nebune pentru a înălța vizul prea repede spulberat al eroului de care glăsuiesc hrisoavele.

Unitatea romanului ține nu numai de construcția ingenioasă a cărții, ci și de tonalitatea ei, de atitudinea fundamentală a autorului. El ride batjocoritor, niciodată însă vulgar, de ambele versiuni ale hrisovului, de eroii lui, de cei care transformaseră aceste documente apocriefe într-un soi de evanghelie. Ride de un trecut de bestialitate și intrigă, de hoție, barbarie și impostură care a rămas blazonul unei necronice existențe ce searbăde fantasmă pînă la începutul veacului nostru.

ION MATEESCU

Cu magnetofonul printre scriitori

Aproape de Siria lui Slavici, există un seat — Covăsinț — prin nimic deosebit decât celalalte din jur. Nici măcar prin faptul că este legat de Arad de numeroase electrice deoarece sind de trenaose electe ce beneficiază de acest avantaj. Și totuși, la Covăsinț există ceva care face ca averea spirituaală a satului să fie mai mare, ca locuitorii lui, oameni în virstă și școlari, să dispună de un mijloc de culturalizare în continuă dezvoltare. Iată despre ce este vorba.

Sint mulți ani de cind la șezătoarele căminului cultural sau la orele de clasă, profesoara Zenobia Pristoleanu face să se audă vocile unor scriitori. Cu o pasiune demnă de toată admirația, ea aleargă în lunile vacanței de vară, cind la București, cind la Iași, cind la Cluj. Cu magnetofonul în mină ca cel mai neobosit reporter, ea ciocăne la uși, asaltează cu întrebări, schimbă cu repeziciune benzi, însuflețită de gândul de a-și îmbogăți colecția cu cit mai multe mărturii din lumea scriitoricească. Pentru ca drumul să fie mai ușor a angajat în această cutreierare pasională pe o foste elevă din sat, acum și ea profesoară la Arad, pe Ileana Baltă.

În fața benzilor de magnetofon ce s-au tot adunat nu știu ce să alegi mai întâi. Fiecare bandă ascunde convorbiri desfășurate pe diverse teme, confesiuni literare, citiri din opera proprie, sint surprinși scriitorii în momentele lor de destindere cind, lăsind de o parte hirtia și stiloul, deapănă felurite amintiri sau își cintă versurile. Materialul notat adunat nu urmează niște criterii fixe, nu este rigid, ci cald, uman, cu lucruri noi și pline de interes pe care oricine le ascultă cu maximă atenție.

Intilnirea cu Ion Agărbiceanu constituie un prilej emoționant. Venerabilul scriitor a povestit despre începuturile lui literare și nu numai despre ele. Adeseori s-a oprit în cele spuse și asupra unor figuri proeminente ale literaturii noastre, la scriitori pe care i-a cunoscut și cu care a luptat alături. A vorbit despre

Slavici, Goga, Lucian Blaga și alții.

Microfonul a fost trecut apoi lui „bădia Cămilă”, povestitor ineztrat cu farmec sadovenian, care a istorisit înmăplări petrecute prin părțile Moldovei, încheind cu câteva versuri scrise discret, în virful penitei.

Otilia Cazimir, delicata poetă ieșană, cu glasul de om, a citit din versurile sale. După plecarea la Arad a interlocoatoarelor, scriitoarea nu le-a uitat. Cu migală și conștiinciozitate, Otilia Cazimir le-a scris mereu, a ținut astfel mereu legătura cu ele.

Un episod inedit îl constituie convorbirea cu o maică de la Văratec, o bătrână care a murit nu demult, încărcată de ani, cu glas întretăiat de emoție și care a istorisit în fața aparatului de imprimat despre felul cum l-a cunoscut pe Eminescu în peregrinările sale montane. Inprimăria are valoarea certă de document.

Poate că cea mai spumoasă urmă lăsată pe bandă de magnetofon este cea a lui Victor Eftimiu, deoarece a abundat în genuri literare. Scriitorul a citit de toate, din tot ce a scris. Materialul oferă, așadar, o emisiune complexă de poezie și cintec, de proză și publicistică.

Fonoteca cuprinde, de asemenea, alte și alte înregistrări ale unor scriitori binecunoscuți publicului nostru, pe care nu-i mai enumerăm. Ceasuri întregi poți asculta lucruri pitorești, spuse în cea mai mare intimitate, fără ca microfonul să stinjenască prin prezența lui, fără ca cei aflați în jur să se formalizeze, să-și pregătească artificios prezența și vorbirea. În sat, la Covăsinț, există, fără indoială, o comoră de artă, un material documentar care ar îmbogăți esansurile radiofonice literare cu date noi și cu participări de la care oricine are ce învăța. Și, iată așa, cele două profesoare — Zenobia Pristoleanu și Ileana Baltă — au adunat ca albinele în stupul din satul lor, acea miere literară pe care o dau spre sațul tuturor celor cărora le place cartea și cititul.

CONST. SIRBU

Idilă în Deltă

Însemnări din Deltă

MOARTEA CIINELUI ENOT

De undeva, de pe lângă unda liniștită a Amurului, sing din îndepărtata taiga siberiană, ori poate cine știe, de prin mlaștinile din jurul Mării Japoniei, a sosit de cițiva ani un locuitor nou în Delta Dunării, ciinele enot. Cum a ajuns aci, pe unde a venit, cit timp i-a trebuit să parcurgă această distanță, nimeni nu știe. Prin ce hățșuri s-a ascuns, cum s-a înmulțit, e o taină pe care acest animal hățșuit de vânători o păstrează în apșorul lui nu mult mai mare de cit al unei pisici sălbatică. Poate l-au atras sutele de mii de păsări din carnea cărora se înfruptă zilnic, sau animalele mai mici de cit ei, pe care le vinează cu agilitate uimitoare.

E un fel de boldei, sau n.ăi bine spus un fel de șoricar cu picioarele mici dar puternice, cu blana roșcată, dungat pe spate și pe burtă. Mai întâi s-a stabilit pe grindurile de pe lângă Chilia Veche, mai apoi către Stipoc și a ajuns pînă către Hudacova și Letea. E spaima rașelor și a lișitelor. Dar nici păsările mari nu sint iertate. Chiar pelicanul, care, cu o singură lovitură de aripă, l-ar doborî, este răpus datorită unui viclesug rar întilnit. Culcat pe burtă, ciinele pîndește pînă cind pasărea lacomă își umple gusa cu pește mic și mare, cite odată înghitînd crapi de cite 4—5 kg. Știind că din cauza greutatei peștelui mîncat, pelicanul nu se mai poate ridica în aer, ciinele iese, încet, din ascunșul său și, cu un salt de panteră, se azvîrle în mijlocul grupului de pelicani. Aceștia, uluiți, speriați mai ales de lătratul lui asemănător cu al unei vulpi rănite, dau drumul peștelui înghitit și își iau zborul. Dar cel care a înghitit un pește mai mare nu-l poate arunca, și cade pradă sigură. Așezat pe spatelul păsării, ciinele enot îi frînge gîtul cu colții săi puternici și ascuțiți și așa, călare pe trupul păsării ca pe o plută, împingînd apa cu picioarele dindărît, intră în hățș. O țiraște în ascunșul său, unde este așteptat de familie și cite odată și de alți ciini, care în citeva minute o sfișie și o mîncă. Fac după aceea groapă în pămînt, unde ascund fulgii. De ce? E un mister nedezlegat pînă în prezent.

Cind unul dintre ciini este bolnav, i se aduc păsări vinate și frunze de nufăr, umede, pe care le linge spre a-și potoli setea. Cind sint încolțiți de vânători, sau de vreun animal mai mare și mai puternic, fac o hărmălaie asurzitoare, dîndu-și de veste unul altuia. Cățelele nasc cite 7—8 pui.

Undeva pe lângă ghiolul Babina, în desișul stufului, se refugiase un ciine cu cățeaua lui, gonit de zgomotul agregatelor ce recoltau stuf. Cățeaua abia se mai putea mișca. O ajunsese sorocul nașterii. Toamna venise mai devreme ca altă dată. Lanurile de trestie se aplecau în bătaia vîntului, iar bruma începuse să cadă. Muncitorii, în pufoai-ce călduroase, începuseră să taie stuful cu tarpanul — îl legau în snopi și-l făceau clăi pe marginea grindurilor, lângă ape, de unde ceamurile îl transportau către fabrica de celuloză de la Brăila.

Cu tarpanul aceștia tăietori atinse un chelălăit îngrozitor. Tăiasse picioarele dindărît ale cățelei. Necă-

jit, plecă mai departe să nu mai audă urletele animalului. Ciinele plecat după vînat, i-a auzit țipătul. Din citeva salturi, sosi lângă culcuș. Îi linse rănile, înfipse dinții în ceafa ei și o duse pînă departe, într-un tufiș de dracilă de corn.

Aci cățeaua începu să nască. Un cățel, doi... Durerile pricinuite de rănii erau mai puternice decît chinurile nașterii și ea nu mai avea putere să-și lingă puii. Nu putea nici să-i împingă spre sinii plini de lapte. Treaba aceasta începu s-o facă, neîndeminatec, ciinele, care era și atent la zgomotele din apropiere.

Deodată, simțind primejdia, luă cățelușii în gură, îi așeză la un loc mai ferit și-i acoperi cu crenguțe de cătină roșie. Prinse după aceea cățeaua de ceafă, și mai mult tîrșiș, începu un drum lung și chinuitor prin smîrcurile Deltei. Se oprea din loc în loc, lipăia cu limba prin cite un ochi de apă să-și potolească setea, își lua povara prețioasă și-o pernea iarăși la drum. În spațiile cherhanalei de la Mătița, pe un grind mic, prin tufișuri de sîngeri, la un popas mai mare, cățeaua născu din nou. Prin jur se foiau pescari ascuți cu vintrile pe lacul Mătița. Sosit și în acest cățel și plecă mai departe. Lîngă ghiolul Merheiul Mare, găsi un desiș de tamarită, loc bun de culcuș și ferit de pericole. Așeză cățeaua pe un strat de frunze uscate, nu înainte de a fi băgat cu botul în apa limpede a ghiolului și porni înapoi către locurile unde lășase cățelii.

Mai întâi îl luă pe cel de la Mătița. Popasurile erau mai dese și mai lungi. Îl ajunsese oboseala. De sus, începuse să cearnă o ploaie mărunță și rece. Spicuarul de zăpadă anunțau o iarnă timpurie. Cățeaua mai născuse încă doi pui. Nu mai avea putere nici să se uite la ei. Frigul îi pătrunsesse în toate măduarele. Ciinele așeză cățelul lîngă ceilalți doi și începu să lingă rănile mamei. Plecă din nou la drum.

O lișită rănită se zbătea lîngă mal, cu aripa frîntă. Ce pradă ar fi fost altă dată! Dar acum enotul nu avea timp de vînătoare. Ajunse la locul unde lășase cei doi cățelii, și îi găsi tot la frunze. Abia li se vedeau nările mișcîndu-se. Luă un și porni din nou la drum. Lihnit de foame și înghețat de frig, ajunsese lîngă cățeaua care stătea întinsă pe frunze. Se mai născuseră doi cățelii dar neputînd fi încălziți de trupul mamei, înghetaseră. Cățeaua nu mai avea putere nici să se uite la ciinele care-i dădea țircoale, îndurerat. Nu-l văzu cind porni iarăși la drum. În locul unde rămăsese cățelul, era un tractor. Șenilele zdrobiseră tot. N-a mai găsit nimic și a pornit singur la drum. Picioarele îi erau ca de plumb. Abia se mai țira. Apa începuse să înghețe în ghioluri. De sete, animalul lungea bruma de frunze. N-a mai putut ocoli un hățș unde erau citeva stîrci cenușii, care s-au azvîrilit asupra lui cu ciocurile, făcîndu-l numai răni. Scăpat cu greu de ei, ciinele s-a tîrît mai departe. Tîrziu, pe înserate, sfîrșit de puteri, ajunsese lîngă unde își adăpostise cățeaua. A găsit-o abia răsufliînd. N-a mai putut ajunge lîngă ea. S-a întins pe pămîntul înghețat. A pus capul pe-o tufă, s-a mai uitat odată spre locul unde era mama cu pușii, dar n-a mai văzut nimic.

Umbră morții acoperise totul.

TEODOR ȘTEFĂNESCU

O NOUĂ PLATFORMĂ INDUSTRIALĂ ÎN BUCUREȘTI

Bucureștii se înnoiește în fiecare an, în fiecare zi. Surpriza noutăților nu-l întâmpină numai pe străin, pe călătorul de departe sau pe cel sosit din provincie, ci chiar pe bucureștean, pe omul care s-a născut și a crescut în Capitală, pentru care evenimentele constructive ar trebui să pară firești. Ele și sînt firești. Ele fac parte din planurile noastre de construcție, pe care le împlinim an de an, și totuși ritmul noutăților nu poate să nu-l impresioneze chiar și pe omul Capitalei.

Alături de parcă, Bucureștii se termina sau începea de lângă uzinele „Vulcan”. Pe locul unde se înalță acum noul cartier Drumul Taberei se întindeau porumbișii și grădini de legume, iar strănepoții lui Bucur, ciobanii din preajma Bucureștilor, veneau adesea cu turmele pînă la marginea cetății. Noul cartier a apărut în cîțiva ani. El a prelungit spre vest orașul, l-a înfrumusețat cu sute de blocuri, aducînd trepidația urbană a centrului localității aici, unde, în urmă cu cîteva sezoane, cînta mierla. Mii de familii de bucureșteni s-au mutat aici. Bucureșteni e un fel de a spune, fiindcă cei mai mulți dintre ei au devenit bucureșteni în ultimii ani, odată cu noile construcții pe care le-au ridicat, cu noile fabrici la înălțarea cărora au lucrat, mai întîi ca muncitori constructori, iar apoi ca muncitori de înaltă calificare.

În apropierea acestui cartier, nu departe de uzinele „Vulcan”, a apărut de curînd o nouă platformă industrială, un șirag de cîteva fabrici — unități ale industriei ușoare. Cea mai veche dintre ele, „veterana” locului, e fabrica de stofe de mobilă care a intrat în funcțiune acum trei ani.

E o clădire modernă, luminată cu neon, dotată cu instalații de aerisire și climatizare a atmosferei, astfel încît cele cîteva sute de muncitori angajați să albească cele mai bune condiții de lucru. Pentru ce era necesară o asemenea unitate industrială, care produce milioane de metri pătrați de țesături pe an? Noua unitate este legată de dezvoltarea industriei noastre constructoare de mobilă; ea furnizează marilor combinate cantitățile de stofe de mobilă necesare, excedentul fiind destinat exportului.

Am vizitat țesătoria, apoi vopsitoria și, în sfîrșit, secția de ambalare a produselor, unde surburile de stofe, într-o gamă variată de motive și culori, așteap-

tă să ia drumul prelucrării în marile combinate. Ne vom reîntîlni cu ele, într-o altă formă, le vom recunoaște împodobind canapelele, fotoliile, studiourile, toate articolele de mobilier care pătrund pretutindeni în căminele noastre.

De aici, peste cîțiva pași o altă fabrică, încă și mai nouă „Tricomelana”. Abla a intrat în funcțiune, unele mașini fiind încă în curs de montare în secțiile noi. Este o fabrică de tricotaje, unde se produc cîteva sute de tipuri de articole de îmbrăcăminte pentru femei, copii, bărbați. Mașinile de tricelat provin din import, reprezentînd cele mai moderne utilaje de acest fel. Materia primă, firele și fibrele sintetice imitînd lina provin de la Săvinești. Cîteva sute de muncitoare, în majoritate tinere, lucrează cu îndemînare la noile mașini, realizînd produse de o rară frumusețe, care sînt încă de pe acum solicitate peste hotare, în Anglia și Franța, Suedia și U.R.S.S. și altele. În birourile de creație ale fabricii, specialiștii făuresc noi modele, care să satisfacă cerințele de gust și calitate ale cumpărătorilor din țară și din străinătate.

Ultima fabrică pe care am vi-

zitat-o e o unitate ale cărei produse par o nimica toată: nasturii. Dar fără nasturi nu simți cămașa aproape de piele, iar aici se produce o varietate gamă de nasturi, ajungînd pînă la cîteva sute de tipuri. Pare ciudat, dar tocmai un produs străvechi cum e nasturele este fabricat în cele mai moderne condiții, la mașini automatizate, care funcționează fără ca omul să le atingă. Materia primă este românească — masele plastice de la Onești și Săvinești.

Ca și în celelate fabrici, aici domnește ordinea, modernitatea, curățenia de farmacie. Materia primă circulă prin conducte pneumatice de la mașină la mașină, fiind prelucrată după o tehnologie simplă și de înaltă productivitate.

Rezultatul?... Milioane și milioane de nasturi de cele mai variate forme, culori și dimensiuni, care sînt ambalați în cutii și expediați pretutindeni unde industria confecțiilor sau comerțul o cere.

Trei fabrici, trei unități moderne de producție, trei noi cetăți ale muncii, care au îmbogățit de curînd Capitala. Cine sînt muncitorii și muncitoarele? Majoritatea, locatari ai noului cartier Drumul Taberei, iar pentru ei drumul de acasă pînă la locul de muncă înseamnă cîțiva pași.

...Cîțiva pași care măsoară însă distanța dintre vechea cetate a lui Bucur și Bucureștii acestor ani.

PAUL ANGHEL

Să ne trăiești, nou București!

Foto: GH. VINȚILĂ

CARNET DE SCRITOR

ZVONURI DIN CÎMPIE

I

Încercasem într-un rînd să descifrez ce anume explică incontestabilul farmec al cîmpiei transilvane. Nimic deosebit în peisajul, care se înfățișează mai curînd molcom, cu treceri cromatice nespectaculoase. Pădurile sînt rare, culmile de dealuri pleșuve. O cîmpie ciudată, de podiș, cu șesuri în adevăratul înțeles al cuvîntului foarte rare, fișii înguste, de-a lungul unor văi capricioase. Dar, din copilărie și din frecvențele mele întîlniri cu cîmpia au izbucnit de-odată cărările oilor, încurcate pe clinurile dealurilor cu iarbă arsă din Fărăgău și Rîciu. Se prezintă ochilor încurcate, împletite ca un șem cu firul pentru totdeauna încilcit.

Mi-am reamintit recent de Rîciu, primind după multă vreme, cîteva știri și plînuind o călătorie apropiată în satele cîmpiei și mai ales în vestita așezare la încrucșare de drumuri care se numește Rîciu. E vorba de drumuri de cîmpie care se înnoadă în comună, venind din patru părți. Aici se țineau vestitele țîrguri, de cereale, cornute, porci, produse casnice și meșteșugărie simplă, iar în vederea fixării lui ca și a altor țîrguri se tipăreau calendare. Cine nu-și amintește de aceste întîlniri periodice, de mulțimea și felurimea căruțelor, carelor încărcate cu saci, lăzi, oale, de curgerea lentă, fără capăt a femeilor, copiilor, bărbaților spre țîrg. Nimic mai pestrîț, mai captivant. Erau și distracții, erau și circiumi, aldămașuri, turte dulci, haine de-a gata, valuri de pinză, stambă, movile de pepeni, erau de toate în aceste țîrguri, care dezmorteau monotona cîmpie, înviorau peisajul și se înșirau apoi în amintire. Așa-l țineam minte Rîciul, iar aici recunosc că am întrebuițat „cărările oilor” și țîrgul vestit în toată cîmpia într-o carte scrisă mai, de mult, cum am folosit și cele afiate de la o veche cunoștință a mea, mare agricultor, dar și destoinic om al școlii, învățătorul Burghilea. La vremea aceea Rîciul nu avea încă ingineri agronomi și nomenclatorul profesiilor intelectuale se prezenta mai mult decît precar.

Iată de ce am luat hotărîrea să fac un drum prin satele cîmpiei și desigur am să-l fac. Vești am primit și primesc. Sînt vești nu numai îmbucurătoare. Nu cuprind numai informații despre școlarizare, asistență medicală, ameliorări de natură edilitară, presărate cu cifre elevante, ele însele grăitoare, ele sînt firește și se potrivesc tuturor așezărilor rurale pe care eu le cunosc de foarte multă vreme, mai bine zis, dintotdeauna. Răsună undeva în aceste știri zvonul cunoscut, descifrat pe întreg cuprinsul patriei. Mă gîndesc uneori de ce s-a scris, de ce scriem atît de puțin despre cîmpia aceasta al cărei farmec se descoperă lent, prevenitor, pe tăcute, cu atît mai definitiv, cucerindu-te. Nu prefacerile spectaculoase mă atrag, ci acelea adînci, hotărîtoare modificări intime, de structură, în minți, în inimi, în felul de trai. Pe inginerul cooperativei îl cheamă, dacă nu mă înșel, Marian. Cooperativa agricolă enunță și în acest an — și se știe că n-a fost un an liniștit, obișnuit, că și acolo a bîntuțit seceta și curgerea norilor pe cer a fost urmărită cu speranță — enunță zic cifre, eu le-aș spune de necrezut dacă le leg de cele știute de mine. La grîu, sector zootehnic, plante tehnice, porumb, rezultate net superioare. Nu cifrele m-au bucurat în primul rînd ci altceva și acel altceva l-aș numi concepție și organizare, exactă previziune, precisă evaluare a forțelor creatoare de bunuri materiale și spirituale. Apoi o cunoaștere a pămînturilor, a calităților și scăderilor sale, posibilitatea împlînzirii coastelor de deal și a descilcării cărărilor oilor, a utilizării experienței, tradiției în toate sectoarele, conjugate cu ceea ce au dobîndit țărani cooperatori în deceniile ultime, în cunoștințe și zestre tehnică. Mi-am dat seama că mă aflu în fața unei comune mari, cu aspecte complexe de viață dezvoltată uimitor în ultimii ani și, mai ales, cu perspective seducătoare de evoluție în viitor. Micromonografia pe care mi-am propus-o mi-o voi duce-o la capăt căci pentru satele cîmpiei Transilvaniei, de veche tradiție, cu ferme-cătoare valori folclorice, cu oameni minunați și locuri pentru mine cel puțin de neuitat, merită să o realizăm.

ȘTEFAN LUCA

LEGENDA ZINEI DIN CEHLĂU

Deasupra Lespeziilor, nu departe de cabana „Dochia”, se află o piatră de statură unui om și alte vreo zece mai mici, așezate împrejur.

Din generație în generație, prin viu grai, oamenii din părțile locului ne-au lăsat moștenire și au poetizat o minunată legendă despre aceste pietre.

Se spunea că Dochia, frumoasa fiică a lui Decebal, fiind urmăriță de inuși împăratul Traian, s-a suit pe muntele Ceahlău sau Pion, cum i se spunea mai înainte, spre a nu cădea în captivitate. Aici, un bătrîn păstor daș i-a dăruit zece oi, un fluiet și străie ciobănești. Împăratul Traian o dorea pe fată cu orice preț și iscoadele lui dibace i-au găsit urma.

Fata, „ciobănița”, era încolțită și nu mai avea scăpare. A căzut în genunchi și s-a rugat zeilor: „O, zei, nu mă lăsați pierii! Scumpul țării pămînt este înrobît de dușmanul truș. Ajuțați-mă să nu fiu mai prejos vitejei tatălui meu. Unde

este tatăl meu? Ajuțați-mă să nu fac voia dușmanului”.

Atunci, fata s-a ridicat în picioare cu chipul spre soare și a început să plîngă. Cerul s-a întunecat și de îndată a pornit să plouă cu găleata. Prin nori de plumb, zeii au slobozit un fulger care a prefăcut fata și oile ei, în stane de piatră.

Mai tîrziu, oamenii au descoperit-o pe Dochia în acea piatră și au numit-o Zina Muntelui. Astfel s-a născut legenda zinei: cînd Zina Muntelui plînge, peste culmile Ceahlăului plouă; cînd suspină, zările încep să tîne și să fulgere cutremurător; cînd se înseninează, plutește peste stîncile Ceahlăului asemenea unei stele luminoase și adevărate. Este Zina Muntelui, frumoasa Dochia, fiica viteazului Decebal.

NICOLAE NASTA

ALBINA COPILOR

Desen de T. PAİL

Nava lunară s-a înapoiat pe Pământ

De mii și mii de ani, omul privește cu îngândurare cerul presărat cu puzderia stelelor și caută să-i descifreze tainele. Astronomii, astrofizicienii și cosmonauții ne au furnizat și continuă să ne furnizeze date noi despre spațiul cosmic. Știm astăzi mai multe lucruri despre compoziția astrilor, despre depărtările la care se află, despre legile care le guvernează mișcarea și existența. Totuși, ceea ce știm până acum se bazează pe observații făcute de la distanță, cu diferite aparate. Oricât ar fi însă de perfecționat un aparat, el nu poate înlocui observația concretă. De aceea, este firească strădania omeniilor de a căuta să obțină date despre diferite corpuri cerești la fața locului.

Și, intrucât Luna este cel mai apropiat corp ceresc de planeta noastră, atenția oamenilor de știință s-a concentrat, în ultimii ani, în direcția construirii unor nave cosmice capabile să transporte oameni pe satelitul nostru natural. Unele succese au și fost dobândite pe acest drum. Din 14 septembrie 1959, când racheta cosmică sovietică „Luna-2” a atins suprafața Lunii, și până astăzi, pe astrul nopții au coborât mai multe stații lunare sovietice și americane. Altele au înconjurat Luna, fotografiind-o din toate părțile și transmițând pe Pământ aceste fotografii. Solul lunar a fost studiat cu multă precizie. Totuși, până acum, nici un om n-a pus încă piciorul pe Lună. Problemele tehnice pe care le ridică un asemenea zbor sînt multe și complexe. Dacă unele dintre ele au fost, deja, rezolvate, mai rămîn încă în studiu destule probleme importante printre care și problema readucerii cosmonauților pe Pământ.

Iată însă că în aceste zile, o știre ne anunță că oamenii de știință sovietici sînt pe cale de a rezolva și această problemă deosebit de dificilă. Într-adevăr, după un zbor de șapte zile pe traseul Pământ-Lună-Pământ, stația cosmică automată sovietică „Zond-5” s-a reîntors pe Pământ. Pentru prima oară în lume, un aparat cosmic a înconjurat Luna și, la comenzi date de pe Pământ s-a reîntors pe planeta noastră, amerizind în Oceanul Indian, într-o regiune dinainte stabilită. Stația cosmică „Zond-5”, care a adus cu ea o mare cantitate de infor-

mații științifice, a fost recuperată de către o navă sovietică de cercetări și salvare.

Succesul oamenilor de știință sovietici este recunoscut în lumea întreagă. Reușita experienței „Zond-5” este cea mai importantă dovadă a măiestriei în domeniul spațial, demonstrată pînă în prezent în vreo țară — a declarat, recent, James Webb fost director al Administrației naționale pentru problemele aeronauticii și cercetarea spațiului cosmic din S.U.A. (N.A.S.A.) Subliniind că aceasta este „o realizare uimitoare și extrem de importantă”, Webb a arătat că „ea depășește ca importanță aterizarea primului laborator cu instrumente în Lună”.

Această realizare științifică deschide noi perspective pentru cercetarea, în continuare, a spațiului cosmic și apropiere cu mult momentul cînd omul va coborî pe Lună, realizîndu-se astfel unul din visele milenare ale omului de a ajunge pe alte corpuri cerești.

S. LAZAR

Printre bolile cele mai răspîndite în lume se numără și apendicita, adică acea inflamație a capătului de maț lung de 6—10 cm., de grosimea unui creion și așezat în partea dreaptă a pînteceului. El atîrnă de începutul intestinului gros și este fixat în apropierea locului de deschidere a intestinului subțire. Natura a înzestrat acest minuscul organ, asemănător ca structură și funcțiune cu amigdalele, cu puteri de apărare a organismului contra microbilor aflați în intestin sau în alte locuri din abdomen. Dar în lupta sa contra microbilor — dacă aceștia sînt în număr mare și nu acționăm imediat cu antibiotice — apendicele se inflamează, se umflă și dacă nu-l operăm, se sparge golindu-și conținutul în abdomen. În acest caz, foia care acoperă organele abdominale — peritoneul — se inflamează și dă o altă boală, destul de gravă,

Sfatul medicului

ATENȚIE LA APENDICITĂ!

numită peritonită. Ne-tratată, peritonita se poate complica ajungîndu-se la vîrsarea infecției în sînge. Uneori, cîte un apendice lung și inflammat se situează în spatele ficatului irîndu-l și dînd dureri de ficat. Iată de ce trebuie ca de la primele semne de boală să ne adresăm medicului.

Un suferind de apendicită acută îl recunoaștem ușor, după durerile crescînde la mișcare, în partea dreaptă și de jos a abdomenului. Durerile se întîlesc treptat și răspund fie în capul pieptului, fie în piciorul drept către bășica uduului. Durerea nu permite pipăitul pîntecelui care-și întărește mușchii (se apără) Ca să-și aline durerea bolnavul în criză se ghemuiește și își doaie coapsele pe pîntece. Acestui semn de boală i se mai adaugă starea de greață și balonarea. Bolnavul varsă uneori alimentele mîncate, pulsul său este accelerat, iar temperatura corpului arată cifre cuprinse între 37°—38°. De obicei aceste semne de boală se accentuează

cînd alimentația bolnavului cuprinde vinete tocate, tocătură și fructe cu semințe.

Odată precizată natura apendiculară a crizei, operația trebuie făcută de urgență, pentru că niciodată nu se știe cum se va termina o apendicită acută. A nu opera o apendicită acută, înseamnă a sta sub pericolul producerii unor grave complicații care pot primejdi viața bolnavului.

Pînă la venirea medicului, Bolnavul va fi pus imediat în repaus la pat, iar pe pîntece i se va pune o pungă cu gheață sau un prosop pretecut peste un vas de aluminiu cu gheață. Nu i se va da nici un fel de alimente, ci numai puțină apă. Să nu se dea nici un fel de purgativ bolnavului (pericol de perforare apendiculară), să nu i se frece pîntecul, să nu i se dea mîncare și calmante, să nu meargă pe jos, ci numai cu un vehicul (mașină, căruță) care însă să nu-l zdruncine.

Dr. GHEORGHE
M. GHEORGHE

Știați că...

...ghețarii ocupă 16 milioane de kilometri pătrați din suprafața Pămîntului, adică 11 la sută din suprafața totală a uscatului?

...în Franța s-a fabricat un nou tip de sticlă a cărei transparență crește la întuneric și scade în contact cu razele ultraviolete?

...în Congo (Kinshasa), la o populație de 15 milioane de oameni nu există, ca urmare a îndelungatei ocupații colonialiste, decît 145 medici congolezi? ...primul baraj pe fluviul Nil din Egipt a fost construit acum 5000 de ani?

...în timpul fluxului, apa din golful Fundy, situat între Canada și Statele Unite ale Americii, se ridică la o înălțime de 18,5 metri?

CURIOZITĂȚI

● În Algeria, în apropiere de Sidi-bel-Abes, se află un lac mic a cărui apă nu este folosită pentru băut sau pentru irigație.

Explicația este că apa lacului e o adevărată cerneală, în ea vîrsîndu-se două rîuri — unul conținînd săruri de fier, iar celălalt — substanțe tanante. Prin amestecul celor două ape se obține cerneala. În el nu trăiește nici o vietate.

● Mexicanul Antonio Juarez, în vîrstă de 55 de ani, reprezintă un adevărat fenomen din punct de vedere medical. El este capabil să-și concentreze atenția simultan în două direcții. Astfel, el poate scrie concomitent cu ambele mîini texte diferite sau desena două desene diferite. În plus, poate să vorbească în același timp în limba spaniolă și să scrie un text complicat în limba engleză.

„PARLAMENTUL” PASĂRILOR

Printre ciudățeniile pe care ni le oferă, adesea, natura, se înscrie și aceea ce dăinuie de mai multe decenii nu departe de orașul Memfis din Republica Arabă Unită.

Despre ce este vorba? Lîngă localitatea amintită se află mormîntul lui Sidi el Tari denumit și „Zeul păsărilor”, un sihastru egiptean care timp de peste 70 de ani a făcut tot ce i-a stat în putință ca, în singurătatea lui, să asigure unui mare număr de păsări adăpost și hrană. Sidi el Tari a murit în anul 1880. De atunci, la începutul fiecărei veri vin la mormîntul său multime mare de păsări de tot felul al căror număr, după cum afirmă martorii oculari, e alt de mare încît întunecă cerul.

Invățații egipteni care se ocupă cu studiul vieții păsărilor (ornitologii) studiază de mai mulți ani acest fenomen fără a-i găsi însă o explicație plauzibilă. Unii afirmă cu toată seriozitatea că păsările se adună aici într-un fel de „parlament” în care au loc „discuții” aprinse între diferite specii de înaripate, se fac „alegeri” și se stabilește componența „guvernului” pentru anul în curs.

Sfîrșitul „sesiunii parlamentare” se încheie cu un concert dat de zeci de mii de păsări, după care ele se rotesc mai mult timp deasupra mormîntului binefăcătorului lor, îndepărțîndu-se apoi în zbor spre locurile de unde au venit. Înainte ca ultimele păsări să părăsească, însă, locul unde se află mormîntul lui Sidi el Tari, fiecare specie lasă de gardă cite un reprezentant, care rămîne acolo timp de un an.

Vas francez de Sèvres din secolul al 19-lea, expus la Muzeul din Craiova

NOUȚĂȚI FILATELICE

Mărcile poștale cu tematica picturi se bucură, în ultima vreme, de o mare popularitate printre filатели. Pe lîngă frumusețea lor, picturile în filatelie contribuie și la educarea estetică a colecționarilor ca și a marelui public.

Noua emisiune „Reproduceri de artă II” are ca subiect tablouri celebre din galeriile Muzeului de artă al Republicii Socialiste România și de la Muzeul Brukenthal din Sibiu. Ea este formată din 6 valori: 10, 20, 35 și 60 bani, 1,75 și 3 lei.

Doi mărci (valorile de 10 și 20 bani) vor reproduce tablouri aparținînd cunoscuților pictori români Gh. Tattarescu (1820—1894) și Theodo-

rescu-Sion (1882—1939). Este vorba de tabloul lui Gh. Tattarescu „Deșteptarea României” inspirat din marile mișcări sociale ale anului revoluționar 1848 și pictura „Compoziție” a lui Theodorescu-Sion.

Cele alte valori (35 și 60 bani, 1,75 și 3 lei) reproduc tablouri reprezentative ale unor cunoscuți artiști aparținînd vestitei școli flamande de pictură. Este vorba de Jan van Bylert (1603—1671), Lamberto Susstris (1515—1568), fost elev al celebrului Tizian, Jacob Jordaens (1593—1678) reprezentant al orientării democratice a școlii flamande și Hendrik van Balen (1571—1632).

I. CAMIL

In sala de comandă a termocentralei d.n. Luduș.

LIBRETUL DE ECONOMII

CU CÎȘTIGURI ÎN MATERIALE DE CONSTRUCȚIE

Casa de Economii și Consumații pune la dispoziția cetățenilor care doresc să-și păstreze economiile bănești personale în siguranță și cu foloase materiale pentru ei, instrumente de economisire variate.

În funcție de instrumentul pe care și-l aleg în scopul păstrării la C.E.C. a economiilor bănești personale, depunătorii beneficiază de importante avantaje: dobânzi, cîștiguri în bani, cîștiguri în autoturisme, în diferite alte obiecte etc.

De curînd, la aceste avantaje s-a adăugat încă unul: cîștigurile în materiale de construcție, de care vor beneficia titularii noului LIBRET DE ECONOMII CU CÎȘTIGURI ÎN MATERIALE DE CONSTRUCȚIE.

Cu ajutorul acestui libret, depunătorii de la sate și cei din orașele în care nu se construiesc locuințe proprietate personală cu sprijinul statului, care economisesc la C.E.C. în vederea stringerii sumelor necesare construirii de locuințe, își pot realiza această dorință într-o perioadă mai scurtă.

Pentru sumele depuse pe libretul de economii cu cîștiguri în materiale de construcție, Casa de Economii și Consumații acordă depunătorilor cîștiguri în materiale necesare construirii de locuințe proprietate personală. Cîștigurile se acordă prin trageri la sorți trimestriale.

Conform Hotărîrii Consiliului de Miniștri prin care a fost introdus libretul, titularii libretelor ieșite cîștigătoare la tragerile la sorți, li se asigură cu prioritate materialele de construcție cîștigate.

Titularii libretelor de economii cu cîștiguri în materiale de construcție beneficiază ca și titularii celorlalte instrumente de economisire și de următoarele drepturi și avantaje generale ale păstrării economiilor bănești la C.E.C.: dreptul de a dispune după cum cred de cîștigurile de sumele depuse, unitățile C.E.C. fiind obligate a le restitui imediat la cerere; dreptul de a impune și alte persoane să dispună de sumele păstrate pe libret; păstrarea secretului privind numele depunătorului și operațiunile efectuate; garanția statului asupra sumelor depuse, a dobînzilor și a cîștigurilor obținute, ele putînd fi restituite și achitate oriînd; scutirea de orice impozite și taxe a sumelor depuse, dobînzilor și cîștigurilor.

DE LA 1 OCTOMBRIE 1968, POPULAȚIA VA AVEA LA DISPOZIȚIE UN NOU INSTRUMENT DE ECONOMISIRE

EMTEREA ȘI EFECTUAREA RESTITUIRILOR PE LIBRET

Libretele de economii cu cîștiguri în materiale de construcție se emit de filialele și agențiile C.E.C. de la sate și din orașele în care nu se construiesc locuințe proprietate personală cu sprijinul statului, precum și de unitățile poștale din localitățile în care nu funcționează unități proprii ale Casei de Economii și Consumații, oricărei persoane. Aceste librete, care sînt nominale pot fi emise, fie pe numele persoanei care efectuează depunerea, fie pe numele altei persoane.

Pe un libret de economii cu cîștiguri în materiale de construcție se face o depunere în numerar în sumă fixă de 1.000 de lei, la emiterea sa.

Sumele depuse pe libretul de economii cu cîștiguri în materiale de construcție se restituie de unitățile Casei de Economii și Consumații oriînd, la cererea titularilor sau a altor persoane împuternicite să dispună asupra depunerilor.

Restituirea se poate solicita: unității care a emis libretul, celorlalte unități C.E.C. din localitatea în care funcționează unitatea emitență, filialei care ține evidența contabilă a libretelor emise de agențiile C.E.C. și de unitățile poștale.

Acordarea cîștigurilor. Cîștigurile în materiale de construcție se acordă de Casa de Economii și Consumații, așa după cum s-a mai arătat, trimestrial prin trageri la sorți. La trageri au dreptul să participe libretul de economii ale căror depuneri au fost păstrate la C.E.C. în tot cursul trimestrului pentru care se efectuează tragerea respectivă.

Primele cîștiguri în materiale de construcție vor fi acordate de Casa de Economii și Consumații la tragera la sorți pentru trimestrul IV a.e., care va avea loc în perioada imediat următoare expirării trimestrului. La această trageră la sorți participă toate libretele de economii cu cîștiguri în materiale de construcție emise pînă la data de 31 octombrie a.e., inclusiv.

Ca și celelalte instrumente de economisire puse la dispoziția populației de Casa de Economii și Consumații, noul libret de economii constituie un mijloc avantajos de păstrare a economiilor bănești personale, care dă posibilitatea depunătorilor nu numai să-și păstreze în siguranță economiile bănești personale, dar să și obțină cîștiguri, constînd în materiale de construcție pentru viitoarea lor locuință.

Vorbe din popor și tîlcurile lor

„A mîncea papară...”

Într-o notă anterioară, apărută la această rubrică, menționam că unele dintre expresiile populare existente în limba noastră au fost create pornindu-se de la faptul că, în trecut, hrana de fiecare zi a omului nevoiaș era mălaiul prezătit într-un fel sau altul. „Vorba” a o pune de mămăligă concentrează în ea — arătam cu acel prilej — pe de o parte, resentimentul față de o realitate concretă, pe de alta, observația că o asemenea stare de lucruri se potrivește, în ordinea aspectelor morale ale vieții, cu ceea ce simte cineva cînd are de suportat efectele unei pățanii neplăcute.

Din același izvor al lumii materiale se va fi născut și expresia a mîncea papară folosită, de obicei, în legătură cu cineva care a pățit-o sau a fost ocărit strașnic.

Înțelesul cu care este întrebuițată această „vorbă” ne apare pe deplin lămurit dacă avem în vedere ce reprezintă papara în hrana oamenilor din popor: era un fel de mîncare preparată din felii de mălai opărite cu apă fiartă.

Este de la sine înțeles că o asemenea mîncare se chema, cu drept cuvînt, hrana omului sărac. A mîncea papară nu putea fi, așadar, un lucru de invidiat. De aici, s-a putut dezvolta sensul cu care expresia circulează astăzi și a căruia ilustrare o aflăm, deseori, în vorbirea curentă, ca și în multe din paginile literare ale scriitorilor noștri.

De pildă, un personaj din teatrul lui Vasile Alecsandri, zice la un moment dat: „A-leargă lute ca să nu mîncînci papară de Anul Nou”, iar Ion Creangă ne istorisește în Amintiri din copilărie cum: „Cu toată stămînta lui Moș Fotea și a lui bădița Vasile, Smărăndița a mîncat papară...”

N. MIHĂESCU

Transplantarea de țesuturi și organe ia în zilele noastre o amploare din ce în ce mai mare. Pînă în prezent s-au făcut peste 1.300 de transplantări de rinichi, 43 de transplantări de inimă și cîteva transplantări de plămîni, ficat etc. În această situație se ridică, tot mai acut, problema găsirii unui donator corespunzător de la care să se poată lua organele respective necesare a fi transplantate la un alt organism. Lucrul nu e, desigur, ușor. De aceea, oamenii de știință caută să soluționeze această problemă prin crearea unor organe artificiale.

Pe această linie se înscrie și recenta realizare a unei firme americane care a reu-

INIMĂ DE CAUCIUC

șit să pună la punct prototipul unei inimi de cauciuc, de mărimea unei inimi naturale. O asemenea inimă poate pompa în organism o cantitate de sînge chiar mai mare decît cea necesară pentru buna funcționare a corpului omenesc.

Există însă și o serie de dificultăți dintre care prima constă în faptul că această inimă este pusă în mișcare de un compresor de aer mult mai mare decît însăși inima. Aceasta înseamnă că, dacă inima de cauciuc poate fi plasată în locul celei naturale, compresorul care o pune în mișcare nu poate fi implantat în corpul omenesc. De asemenea, cauciucul din care este confecționată inima actuală, mai este încă respins de organismul uman. Se impune deci găsirea unui cauciuc inert care să fie acceptat de organism.

Electrotehnicienii au declarat că este posibilă construirea unui motor destul de mic și cu activitate destul de îndelungată care să pună în mișcare inima confecționată din cauciuc. De asemenea, oamenii de știință continuă studiile pentru a descoperi un astfel de cauciuc care să nu fie respins de corpul omenesc.

Cînd se vor realiza aceste lucruri, înlocuirea unei inimi bolnave cu una de cauciuc va deveni o realitate. Și, eforturile ce se fac în această direcție cit și succesele obținute pînă acum stau mărturie că nu sîntem prea departe de această zi.

S. L.

CE SĂ CITIM • CE SĂ CITIM

Dintre lucrările de popularizare, apărute recent în Editura Științifică, vă recomandăm:

PLANETELE GIGANT

În noua sa lucrare, apărută în colecția „Orienturi”, dr. docent V. Nadolschi descrie planetele gigant: Jupiter, Saturn, Uranus, Neptun — corpuri mari și reci aflate la depărtări de sute de milioane de kilometri de Soare și care prezintă încă pentru omul noii ere cosmice numeroase semne de întrebare.

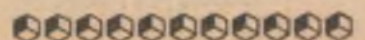
Sînt trecute în revistă principalele cunoștințe acumulate de omenire pînă în prezent referitoare la aceste planete, înainte ca o navă cosmică să fotografieze și să studieze de aproape vreuna din ele. Autorul arată că viitorul deceniu va aduce, fără îndoială, primele imagini luate din proxima vecinătate a uriașului sistem solar.

Scrisă pe înțelesul maselor largi de cititori lucrarea se va bucura de o bună primire din partea publicului cititor.

GEOGRAFIA SOLURILOR ROMÂNIEI

În lucrare sînt abordate problemele: dezvoltarea cercetărilor de sol în țara noastră, raportul dintre factorii fizico-geografici și solurile țării, tipurile principale de sol ale țării cu subdiviziunile lor, învelișul de sol al marilor unități de relief ale țării etc. Solurile sînt tratate atît ca un component al peisajului geografic, cit și ca mediu de dezvoltare a plantelor, fiind astfel caracterizate atît în strînsă legătură cu complexul factorilor naturali, cit și din punct de vedere fizic, chimic, agroproductiv și ameliorativ. În încheiere sînt prezentate resursele de soluri ale României. Geografia solurilor României reprezintă prima lucrare amplă de sinteză a numeroaselor cercetări efectuate de școala română de pedologie genetică asupra solurilor țării.

Lucrarea se adresează celor care lucrează în domeniul pedologiei, geografiei, geologiei, agronomiei și silviculturii.

Cînd Ghiță Turturică a fost angajat pe postul de contabil șef, toți am știut că „are pe cineva” care îl ține în brațe. Nu știu cum l-o fi ținut în brațe, dar l-a scăpat tocmai la noi în C.A.P.

Pentru început. Ghiță a studiat specificul muncii și a ajuns la o concluzie unică. Menită să îmbunătățească radical activitatea în toate sectoarele de producție ale cooperativei noastre. Concluzia și-a expus-o simplu într-o ședință a consiliului de conducere.

— Mai trebuie un om la serviciul nostru și toate o să meargă strună.

Firește nu i s-a cîntat în strună.

— Muncește, tovarășe Turturică și o să o scoți la capăt.

— Vai, dar am atîtea pe cap.

Nu știu zău ce o fi avînd pe cap că nici măcar fire multe de păr nu are. Își luase Ghiță Turturică obiceiul să se vaite că nu mai poate să răzbească. Și de fapt ce făcea? Venea la sediu pe la ora 10 și se așeza la birou. Începea să răsfoiască ziarele susținînd că un contabil șef are nevoie de nivel politic. Apoi își trăgea calendarul în față și începea să facă diferite însemnări. Fără îndoială își nota sarcinile pentru ziua respectivă. Și socotînd că a muncit prea mult pleca la plimbare prin diferite sectoare mai apropiate.

— Ce faci Cristescule? Ce se mai aude?

Cu această întrebare stereotipă îi intrerupea pe toți din muncă. Nimeni nu-i răspundea. Atunci Ghiță simțea nevoia să dea un îndemn:

— Așa, lucrează. Foarte bine, foarte bine!

Și își deplasa persoana în altă parte.

Consiliul de conducere, văzînd că Turturică nu are de gînd să miște măcar un deget pentru rezolvarea problemelor contabilești, a numit un alt om care să facă aceste treburi. Acum Ghiță Turturică are o

singură grijă — să-și încaseze salariul. Leafa-i merge, timpul trece.

Din cînd în cînd, obosit de atîta inactivitate se mai plimbă prin sectoare.

— Ce se aude Petrescule?

— Că o să ne vină un alt contabil șef, tovarășe Turturică.

Intr-o zi din cauza inactivității a făcut bietul de el o astenie. Așa că, dacă prin comuna dumneavoastră aveți un Ghiță Turturică, tratați-l din timp să nu facă vreo astenie.

ANDREI CROITORU

— În continuarea programului, solista noastră va interpreta un cîntec de leagăn.

Desen de T. PAILL

3 REPRIZE A 3 MINUTE

Între cooperativa agricolă „Unirea” și fabrica de conserve din Fetești a avut loc o convorbire telefonică de durata unui meci de box, adică trei reprize a trei minute.

Repriza I — la 2 septembrie.

— Alo! Fetești? Fabrica de conserve?

— Fabrica la telefon.

— Aici e cooperativa agricolă „Unirea”. Avem 72 tone de legume...

— Foarte bine. La mai multe și să le mîncăm sănătoși!

— Nu putem să le mîncăm pentru că le avem contractate cu voi. Așa că trimiteți să le ridice.

— Ce să ridice?

— 57 tone de roșii și 15 tone de varză.

— E în regulă. Am notat.

Repriza II — la 4 septembrie.

— Vă salut. Aici tot C.A.P. „Unirea”.

— Aha da, ne cunoaștem. Ce mai faceți?

— Eu, bine, dar nu același lucru pot spune și despre legume.

— Este aici notat. O să trimitem după ele, însă deocamdată nu avem ambalaje.

— Vă dăm noi mijloace de transport.

— Vai, nu vă deranjați.

— Dacă nu vă deranjați dumneavoastră mai repede să știți că roșiile o să ajungă bulion.

— Noi nu achiziționăm bulion. Îl facem singuri.

— Foarte bine dar faceți-l acolo la fabrică, nu aici în comună.

Repriza III — la 7 septembrie

— Știți, eu sint C.A.P. „Unirea”.

— Știu, am notat: 57 tone de roșii și 15 tone de varză.

— S-au schimbat. Acum avem 57 tone de varză, că tot sînd, roșiile s-au făcut... varză, iar cele 15 tone de varză s-au făcut roșii, că s-au bronzat la soare.

I. ANDREMIR

În cunoscuta poveste a lui Andersen, croitorul se făcea că-i face haine împăratului, împăratul se făcea că le îmbracă, curtenii se făceau că le admiră... mă rog, toată lumea era mulțumită.

Nu însă și în povestea noastră din Perișoru-Ialomița, care pe deasupra mai e și autentică. Din cauză că aici e vorba de un cizmar și nu de un croitor? Nu. Ci din pricină că în timp ce toți localnicii, în calitate de

clienți, aveau niște îndatoriri precise (deci aveau ceva de făcut) el, Ștefan Ciornei, se făcea numai că face. (Mai întîi însă, Anghel Ciobanu, președintele cooperativei de consum, s-a făcut că nu observă antecedentele penale ale lui Ștefan Ciornei și l-a angajat gestionar la secția de cizmărie).

Practic, cum se petreceau lucrurile? Te duceai la cizmărie, făceai o comandă, dădeai niște parale ca avans, gestionarul se făcea că-ți face o chitanță (dar nu o făcea). Pe urmă se făcea că-ți repară pantofii. Dar te purta cu vorba (deci tot făcea omul ceva) de cîte ori veneai să te interesezi de soarta lor. Dacă nu-ți tăia chitanța, îți tăia însă pofta de pantofi. Așa au pățit Maria Albescu, Elena Munteanu, Vasile Cătălin.

Ion Dobre și Joița Acrea — mai norocoși — au primit pantofii, bineînțeles fără să mai primească bon pentru suma achitată la eliberarea mării.

Totuși, nu se poate spune că practica bonierelor îi era total necunoscută lui Ștefan Ciornei. Primele de la centru două chitanțiere, unul pentru comenzi și celălalt pentru reparații, frumos numerotate, de-și era mai mare mila să te atingi de ele, dar nu le întrebunța decît pentru sume derizorii. Pentru clienții care aveau prostul obicei să ceară bon, mai avea un al treilea chitanțier, tot la fel de frumos numerotat, dar care mai avea și calitate că nu era înregistrat nicăieri. De unde se vede că la chitanțe, cizmarul nostru nu lucra chiar ca o cizmă.

O MICĂ

„ATENȚIE”

— Bună ziua

— Cit de bună?

Mai în glumă, mai în serios, Traian Sandu le dădea oamenilor de înțeles că trebuie să aibă grijă și de buzunarul lui. Fiind casier la Agenția C.E.C. Preutești (Constanța), prînsese gustul banilor. Pentru o muncă răsplătită cu salariu, el mai pretindea de la ceilăteni și o mică „atenție”, ca să le facă formele la timp.

Iată însă că i s-a dat și o atenție mai mare acestui amator de venituri ilicite.

Dacă veți întreba la Agenția C.E.C. despre el, o să vi se răspundă:

— Nu mai lucrează la noi.

Dacă veți întreba la tribunal despre el o să vi se răspundă:

— Are dosar la noi.

Obișnuit să tot primească, Traian Sandu poate fi de astă dată liniștit. O să i se dea.

Hotărît lucru, croitorului lui Andersen i-a fost mai ușor să se descurce decît lui Ciornei. Aveau probabil oamenii de pe acolo simțul umorului mai dezvoltat decît la Perișoru. Să vedeți ce-a pățit cizmarul nostru cu Cecilia Ilie: Comandase femeia niște pantofi — a dat și 43 de lei acout (cu chitanță). După mai bine de două luni, cu o promptitudine neobișnuită, Ciornei i-a trimis la domiciliu, în lipsa ei, o pereche de pantofi pe care n-a mai cerut decît 46 de lei — deși comanda valora 143 de lei. Pînă la urmă s-a mulțumit, la „mica înțelegere” doar cu 36 de lei, că atîția avea la ea fata care era acasă. Totuși, deși pantofii îi veneau ca turnați, Cecilia a venit să ceară banii înapoi. Dacă nu iar fi cheltuit între timp, Ciornei i-ar fi dat paralele: „Că aia nu erau pantofii ei de comandă; că erau niște gioarse pe care i le lăsase mai demult ca să le coase nișel, că cusutul nu făcea nici măcar 6 lei”.

Pînă la urmă, după atîtea treburi cusute cu ață (cizmărească) albă, lui Ciornei i s-a înfundat. Pe cîtiva i-a încălțat el — la propriu, pe mulți i-a încălțat la figurat, dar cu ocazia unei verificări a gestiunii l-au încălțat alții pe el. Numai președintele cooperativei a continuat să se opună înlocuirii lui Ciornei, motivînd că acesta mai are de terminat o serie de comenzi. Pe această bază, în ritmul în care lucra susnumitul, probabil că ar fi putut funcționa ca gestionar pînă la adînci bătrînețe. Poate că, tot auzînd în jurul său despre diferite ustensile de cizmărie, președintele a vrut și dînsul să fie... șiret.

VLADIMIR PANĂ

— Un tînăr conduce autocamionul cu mare viteză de la Tulcea spre Sulina. Prietena care stă alături de el îi spune:
— Ai putea să nu mergi așa nebunește! Totul îmi joacă în fața ochilor.
— Păi, fă și tu ca mine.
— Cum adică?
— Închide ochii.

12 snoave
CUPON 9